

På väg mot en hållbar framtid

Verksamhetsplan 2024-2027

Med hjärta för en hållbar framtid. Tillsammans gör vi det möjligt.

Verksamhetsplan 2024–2027

Verksamhetsplanen gäller 2024–2027 och är beslutad av Vivabs styrelse 5 februari 2024.

Sammanfattning

En ny verksamhetsplan för perioden 2024–2027 är framtagen. Verksamhetsplanen ska visa på bolagets strategiska riktning och mål gentemot ägare, styrelse och medarbetare. Planen har en inriktning mot hållbarhet och kopplas till FN:s Agenda 2030-mål. Vissa av målen sträcker sig över en längre tid än 2027 med syfte att kunna arbeta mer långsiktigt med målen.

Innehållsförteckning

Det här är Vivab	3
Om organisation och uppdrag	3
Verksamhetsidé	3
Ledning och styrning	3
Ekonomiska förutsättningar	3
Vision	4
Vår värdegrund	4
Hållbarhet för Vivab	4
Målarbete utifrån Agenda 2030 och våra ägarkommuner	5
De globala målen i Agenda 2030	5
Våra ägarkommuners viljeinriktningar	5
Vivabs strategiska mål - utgår från utmaningar och hållbarhet.....	6
Två strategiska målområden.....	6
Målområde: En hållbar verksamhet.....	6
Mål 1.....	6
Mål 2.....	6
Mål 3.....	7
Mål 4.....	7
Målområde: Ett hållbart samhälle.....	7
Mål 5.....	7
Mål 6.....	7
Mål 7.....	8
Följ vårt arbete mot en hållbar framtid	8
Bilaga 1: Utmaningar för Vivab	9

Det här är Vivab

Vi arbetar helhjärtat för en hållbar framtid. Vi vill förändra hur vi bygger våra samhällen och lever hållbart i vardagen. Det gör vi tillsammans! Vivab gör det genom att driva på för en hållbar samhällsbyggnation, genom att leverera hållbara VA- och avfallslösningar och genom att inspirera och vägleda kunder och omvärld till förändring.

Om organisation och uppdrag

Vivab, Vatten & Miljö i Väst AB, utför sedan 2009 VA- och avfallsuppdraget åt Varbergs och Falkenbergs kommun. Vivab administrerar också anläggningsbolagen Varberg Vatten AB och Falkenbergs Vatten & Renhållnings AB, som är huvudmän åt VA-verksamheten. I bolagen ligger ägandet av alla VA- och avfallsanläggningar, men ingen verksamhet. Dessutom utförs inom Vivab andra uppdrag inom kompetensområdet.

Verksamhetsidé

Vivab levererar dricksvatten av hög kvalitet och minskar miljöpåverkan från samhällets avlopps- och avfallshantering. Våra kunder är boende och verksamheter i Varbergs och Falkenbergs kommun. Vivab ska vara en förebild för regional samverkan.

Ledning och styrning

Vivab ska driva och utveckla VA-verksamheten samt avfallshanteringen utom vad gäller myndighetsutövning i de båda kommunerna. Uppdragen regleras via ägardirektiv och ett gemensamt uppdrags- och samarbetsavtal. Ägarkommunerna styr verksamheten i respektive kommun genom att kommunfullmäktige fattar beslut om taxor och investeringsplaner samt beslut om verksamhetsområde VA. Ägarkommunerna styr också genom kommunfullmäktiges beslut om övergripande mål, VA-planer inklusive VA-policy samt avfallsplan. Dessutom finns ett flertal andra styrdokument i de båda kommunerna som Vivab har att förhålla sig till. Styrelsen i Vivab fattar beslut om vision, verksamhetsidé och verksamhetsplan.

I denna verksamhetsplan beskrivs våra utmaningar samt strategiska mål för perioden. De strategiska målen bryts ned på avdelnings- och enhetsmål samt aktiviteter. Framtagandet sker med stor delaktighet av alla medarbetare. Verksamhetsplanen följs regelbundet upp i ledningsgruppen.

Ekonomiska förutsättningar

Verksamheten finansieras genom VA-och avfallstaxor. VA-taxan består av brukningstaxa med rörlig och fast avgift, samt anläggningstaxa. Avfallstaxan är uppbyggd med grundavgift, hämtningsavgift och viktstaxa. Taxorna fastställs årligen av respektive kommunfullmäktige.

Verksamheten är inte konkurrensutsatt vad gäller VA- och avfallsuppdraget. Dessa uppdrag ska inte heller generera vinst, utan bedrivs enligt självkostnadsprincipen. Uppstår över- eller underskott, det vill säga om taxan genererar för mycket eller för lite intäkter, ska detta regleras inom en treårsperiod. När det gäller VA-verksamheten finns också möjlighet att sätta av överskott till beslutade investeringar (fondering) som kommer hela kollektivet till nytta.

Investeringsplaner finansieras till största delen genom lån, vilka förmedlas genom respektive kommuns internbank. Dessa lån amorteras i dagsläget inte. Kapitaltjänstkostnader det vill säga räntor och avskrivningar är en ökande andel av driftbudgeten, och ränteläget har en stor inverkan. För att utjämna variation av räntekostnad över tid, som kan uppstå på en volatil räntemarknad, arbetar både Varberg och Falkenberg med räntestrategier, vilka reglerar bindningstider för lån och räntor. Kundens kostnad för VA och avfall i Varberg och Falkenberg ligger runt snittet i Sverige jämfört med kommuner i samma storlek.

Vision

En miljösmart vardag.

Vår värdegrund

Vi som arbetar på Vivab har en värdegrund att luta oss mot i det dagliga arbetet. Den visar vägen för hur vi är mot varandra och omvärlden, hur vi agerar och kommunicerar. En mer detaljerad beskrivning finns på intranät och på vår webbplats www.vivab.se.

Vi som arbetar på Vivab är vägledande, tillgängliga och inspirerande.

Hållbarhet för Vivab

Hållbarhet är grunden i vår verksamhetsidé. Vi planerar och fattar beslut för en cirkulär ekonomi och en hållbar framtid. Vi tar tillvara våra resurser och minskar våra egna utsläpp. Vi tänker långsiktigt och minskar vår sårbarhet.

Vivab är den hållbara och trygga arbetsplatsen med ett meningsfullt uppdrag. Uppdraget är att leverera hållbara vatten- och avfallstjänster. Vi ska också driva på för en grön och innovativ samhällsutveckling samt en hållbar konsumtion.

Vår verksamhetsplan utgår från hållbarhet och alla mål kan kopplas till de tre dimensionerna av hållbarhet (ekonomisk, social och ekologisk/miljö), kommunernas mål och agenda 2030.

Vi lever hållbarhet genom att:

- vi själva är goda förebilder, vi är tillgängliga, inspirerar och vägleder andra till hållbara val och beteenden.
- vi värnar om vårt vatten och den biologiska mångfalden - för ett rent dricksvatten och friska sjöar och hav.
- vi arbetar för en hållbar vattenanvändning där vi är sparsamma med vattnet och använder det på rätt sätt.
- vi inspirerar till hållbar konsumtion och minimerar avfallet. Vi ser det avfall som ändå uppstår som en resurs som vi återanvänder och återvinner.
- vi arbetar för innovativa lösningar och cirkulära system när vi planerar och bygger.
- vi ökar vår motståndskraft genom att bygga bort risker i våra arbetsätt och på våra anläggningar.
- vi energieffektiviserar i våra verksamheter.
- vi lägger stor vikt vid ekologisk (miljö), ekonomisk och social hållbarhet vid investeringar, upphandling och inköp.
- vi har ett hållbart arbetsliv – där vi värnar om varandra, känner mening och kan utvecklas.

Målarbete utifrån Agenda 2030 och våra ägarkommuner

Målarbetet utgår från Agenda 2030 och våra ägarkommuners mål.

De globala målen i Agenda 2030

Vi arbetar för att uppnå målen i Agenda 2030 med fokus på god hälsa och välbefinnande (mål 3), rent vatten (mål 6), hållbar energi (mål 7), hållbar industri, innovationer och infrastruktur (mål 9), hållbara städer och samhällen (mål 11), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringar (mål 13), hav och marina resurser (mål 14) samt ekosystem och biologisk mångfald (mål 15).

Våra ägarkommuners viljeinriktningar

Vi utgår även från ägarkommunernas mål och då särskilt målen kring Ett samhälle för alla, En grön och klimatvänlig kommun samt Ett föredöme inom hållbarhet och trygghet.

Skrivningar som vi utgår från är:

- Ett hållbart samhällsbyggande.
- Arbeta med hållbarhet utifrån de tre dimensionerna.
- Minskad klimatpåverkan.
- Förbereda oss för klimatförändringarna.
- Säkra vattenförsörjningen.
- Bevara den biologiska mångfalden och främja ekosystemtjänster.
- Skapar resurseffektiva och giftfria kretslopp
- Lyckas genom att samverka med näringsliv, civilsamhället, grannkommuner, region och övriga aktörer.

Vivabs strategiska mål - utgår från utmaningar och hållbarhet

Ledningen och styrelsen har tillsammans definierat vilka utmaningar som bolaget och branschen står inför. Utmaningarna bygger på kunskap kring verksamheten samt omvärldsbevakning.

Tillsammans med vår definition av vad hållbarhet är för oss på Vivab har vi tagit fram sju strategiska mål. När verksamhetsplanen är beslutad kommer vi att sätta indikatorer för att visa på vilken förflyttning vi ska göra och för att kunna följa upp arbetet.

Utmaningar se bilaga 1.

Två strategiska målområden

De strategiska målen delas in i två målområden:

Målområde 1: En hållbar verksamhet: De strategiska målen 1–4 beskriver mål där vi själva har en stor möjlighet att förändra och påverka genom vår egen verksamhet.

Målområde 2: Ett hållbart samhälle: De strategiska målen 5–7 är mål där vi inte har lika stor egen möjlighet att göra förändringen men kan däremot påverka och samverka med andra aktörer.

Målområde: En hållbar verksamhet

Strategiska mål

#1

2030 har vi en minimerad påverkan på klimat och miljö vilket bidrar till renare hav och vattendrag samt till den biologiska mångfalden.

Vi minskar utsläppen för ett renare vatten och för en biologisk mångfald. Vi ställer högre krav på rening av både dricksvatten och avloppsvatten, har en god kontroll på vårt dricksvatten och minskar läckage i ledningsnätet samt bräddningen av pumpstationer.

Våra avfallsmängder minskar och det avfall som uppstår har en låg klimat- och miljöpåverkan genom att avfallssystemen är effektivare och att avfallsfraktionerna är renare.

#2

2030 har vi en hållbar resursanvändning samt utvecklade cirkulära produkt- och materialflöden.

Vi använder fossilfri energi och drivmedel samt effektiviserar energianvändningen i våra processer. När vi upphandlar varor och tjänster gör vi det på ett hållbart sätt och säkrar att även våra leverantörer gör detsamma. Vi har en hållbar vattenanvändning i våra egna verksamheter genom att vi minskar användningen av dricksvatten och återanvänder vattnet. Vi tar tillvara näringsämnen och renar avloppsvattnet för återanvändning.

Vi är högre upp i avfallstrappan genom att vi samlar in och möjliggör fler fraktioner för återvinning och återbruk. Våra avfallstjänster är anpassade efter kundens vardag och gör det enkelt att göra rätt.

#3

2026 har vi minimerat säkerhetsriskerna och bygger motståndskraft, på våra anläggningar och i våra arbetsätt och processer.

Vi har ställt om för ett nytt omvärldsläge med nya säkerhetskrav samt konsekvenser av pågående klimatförändringar såsom torka och skyfall. Vi har motståndskraft genom en tydlig säkerhetskultur, en god krisberedskap och ett stabilt skydd vid våra anläggningar och för vår information.

#4

2026 har vi en trygg, attraktiv och hållbar arbetsplats med tydlig styrning, levande värdegrund och utvecklade arbetsätt.

Vi har stärkt organisationen inom områden som hållbarhet, kvalitet, säkerhet samt digitalisering och stabsarbete. Vi har en tydlig delegation och mandat, vi har ett tydligt och anpassat stöd samt moderna HR- och ekonomiprocesser. Våra medarbetare lever vår värdegrund, vi är vägledande, tillgängliga och inspirerande. Vi är en attraktiv arbetsgivare där både ledare och medarbetare trivs och kan utvecklas.

Vår värdegrund avspeglar sig när vi möter våra olika intressenter. Våra privatkunder och företagskunder upplever att de får ett bra bemötande och att deras ärenden hanteras rättssäkert och effektivt.

Målområde: Ett hållbart samhälle

Strategiska mål

#5

2030 är Vivab en betydelsefull aktör som har en märkbar påverkan inom hållbar samhällsbyggnation.

Vi samverkar med andra aktörer och driver på utvecklingen av innovativa lösningar när vi planerar och bygger våra samhällen. Vi utgår från cirkulära system och ekosystemtjänster där vi tar tillvara våra gemensamma resurser.

Vi har tagit initiativ till mer resurseffektiva VA-lösningar samt har påbörjat förverkligandet av ett resursverk. Vi bygger våra samhällen så att vi är mindre känsliga för variationer i nederbörd samt har med kundanpassade avfallssystem vid ny- och ombyggnation.

#6

2030 är våra invånare hållbara konsumenter som använder mindre vatten och minimerar sitt avfall.

Vi är goda förebilder för hållbara val och beteenden. Vi inspirerar våra konsumenter som värdesätter våra gemensamma resurser. Våra invånare köper mindre, återbrukar mer, reparerar mer och är sparsamma med vårt dricksvatten. Våra kunder ser sin roll i att hindra miljögifter och avfall från att hamna i naturen och i vattendrag. På samma vis bidrar våra fastighetsägare till en klok dagvattenhantering.

Vi har en taxa som premierar hållbara val och beteenden och vi ser en minskad vattenanvändning och ett minskat avfall.

#7

2030 har vi tillsammans med andra samhällsaktörer utvecklat vår infrastruktur och finansiering för att säkra våra leveranser och tjänster.

Vi har en långsiktig finansiering för hållbara anläggningar och investeringar i takt med växande kommuner. Vi har en säkrad vattentillgång, en stabil infrastruktur och utvecklade samarbeten i hela regionen. Vi har utvecklat en affärsmodell där vi också har avsättning från material och nya produkter.

Följ vårt arbete mot en hållbar framtid

Vill du veta hur det går för oss och följa det vi arbetar med, få goda råd och tips för en hållbar framtid? Följ oss via vår webbplats, www.vivab.se och via Facebook och LinkedIn.

Bilaga 1: Utmaningar framtagna av ledningsgrupp och styrelse juni 2023

Utmaningar för Vivab

Fokus på Vivabs kärnfrågor

Behöver få upp våra frågor kopplat till hållbarhet på agendan, VA-frågorna, resursfrågorna (hållbar konsumtion och produktion) samt samhällsbyggnation/samhällsutvecklingsfrågorna och involvera kommunerna mer.

Principer för finansiering

Låneskuld och stora investeringar framåt. (Bland annat kapacitetshöjning och upprustning av VA-anläggningarna, investeringstakt växande kommuner – investeringsstyrning). Behöver en ny taxestrategi som kräver ny modell/lagstiftning. Vi ska ta ut självkostnadspris vilket försvårar liksom att vi i delar inte får konkurrera med andra. Få till en förändrad syn på Vivabs utökade uppdrag. Gemensam prioritering utifrån helhet i dialog med kommunerna.

Lagstiftning och nya ansvar

Vattendirektiv, LAV, övertagande av förpackningsinsamling med mer. Kräver arbete med minskat läckage, koll på skyfall kopplat till anläggningar, vattentjänstplaner, mer ansvar men också ökade möjligheter när vi inför fastighetsnära insamling. Oklart kring arbete med nya direktiv för avloppsrening och vad det kommer innebära.

Klimatförändringar

Alla utmaningar som klimatförändringar ger som översvämningar, torka, havsvattenhöjning, konkurrens om resurser. Vattenbrist på sommaren och dricksvattenkvalitet i ett förändrat klimat.

Cirkularitet och hållbarhet VA

Behöver förändra hur vi renar vårt avloppsvatten – gå från traditionella avloppsreningsverk till resursverk där vi tar tillvara ämnen (affärsutveckling och resurshantering), minskar våra egna utsläpp (metan, läkemedel /mikroföroreningar) och återanvänder vattnet. Använda dricksvattnet till rätt saker, annat vatten "tekniskt vatten" till det som inte behöver vara dricksvattenkvalitet. Säkra vattentillgången: Var vi får vårt vatten från och säkrar att det finns tillgång. Hållbara anläggningar över tid: Kapacitetshöjning och upprustning av VA-anläggningarna. Energieffektivisering. Hållbar vattenanvändning.

Cirkularitet och hållbarhet Återvinning och Avfall

Utveckla fler cirkulära system och öka återvinning och samtidigt utveckla affärsmässigheten - omvandlar produkter till ex biogas samt ser affärsmöjligheter i form av nya produkter. Beteendeförändringar: Påverka producenter genom konsumenterna (hållbar konsumtion).

Cirkularitet och hållbarhet samhällsbyggnation

Få till ett cirkulärt tänkande när vi bygger där Vivab är en förebild. Få till en gemensam strategi med kommunerna och andra parter om en grön och hållbar samhällsutveckling.

Medverka vid testanläggningar, planering dagvatten och grönytor, samverka när vi gräver och bygger. Tänka in klimatförändringar ex försiktighet havsnära byggnation.

Digitalisering

Vivab behöver moderniseras när det gäller verksamhetsutveckling/arbetsätt och digital utveckling i hela organisationen. Vi behöver utveckla kärnverksamheten med digitalisering. Exempelvis inom VA kan vi använda teknik för att minska läckage och påverka kunders användning av dricksvatten genom att de kan se sin faktiska konsumtion och kostnader.

Säkerhet och hot

Omvärldsläget och klimatförändringar påverkar Vivab och gör att vi behöver stärka arbetet, inte minst utifrån att vi i delar är säkerhetsskyddsklassad verksamhet. Att ha god förmåga att hantera krissituationer (Kemikalieförsörjning, elförsörjning, reservdelar) och höja säkerheten.

Beteendeförändring

Öka medvetenheten och värdesätta våra resurser: Förändra kundernas beteende mot hållbar vattenanvändning, hållbar konsumtion. Förstå vad som styr beteende kopplat till hållbara val och därmed lyckas nå ut och nå fram (kommunikation). Vad får det kosta, hur kan vi använda taxan för att styra beteendet?

Få en styrning på Vivab

Skapar svårigheter styra med två inriktningar, eftersom vi ägs av två kommuner med egna styrdokument och ambitioner.

Rusta organisation och arbetsätt

Se Lotus för nuläge samt plan/mål för att möta utmaningar, nå våra mål och leverera på våra uppdrag.